

Asia: VN/13979/2023

Hallituksen esitys laeiksi sähkömarkkinalain ja maakaasumarkkinalain 12 ja 96 §:n muuttamisesta (Suurjänniteverkkohanke)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

OULUN ENERGIA SÄHKÖVERKKO OY:N LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ LAEKSI SÄHKÖMARKKINALAIN JA MAAKAASUMARKKINALAIN 12 JA 96 §:N MUUTTAMISESTA (SUURJÄNNITEVERKKOHANKE)

Oulun Energia Sähköverkko Oy kiittää mahdollisuudesta lausua Suurjänniteverkkotyöryhmän pohjalta tehdystä hallituksen esityksestä sähkömarkkinalain muutoksiksi. Oulun Energia Sähköverkko Oy näkee lakimuutoksen tavoitteet lisääntyvän sähköntuotannon ja kasvavien kulutuksen kuormien integroimiseksi kantaverkkoon ja suurjännitteiseen jakeluverkkoon erittäin kannatettaviksi.

Kehittämisvastuut:

Kannatamme ehdotusta, että yli 110 kilovoltin verkkoa ei automaattisesti pidetä kantaverkkona, vaan se voi olla myös suurjännitteistä jakeluverkkoa. Pidämme tärkeänä, että muutoksen jälkeen on kaikille toimijoille selkeää mikä kantaverkon ja suurjännitteisen jakeluverkon ero ja kehittämisvastuun rajaus.

Suurjännitteisen jakeluverkon kehittämisvelvollisuuden rajauksen muuttuessa, tulee varmistaa, ettei lainsäädäntömuutos aseta jakeluverkonhaltijoita ja etenkin niiden asiakkaita kohtuuttomaan tilanteeseen, jossa yksittäisen uuden liittymän tarve edellyttäisi niin merkittäviä verkon kehittämiskustannuksia, että niiden jyvittäminen kyseisen verkonhaltijan asiakkaille olisi kohtuutonta.

Uuden suurjännitteisen verkon kehittämisvastuun tulisi olla kohtuullista myös verkonhaltijalle. Tämä korostuu, kun on kyse yli 110kV suurjänniteverkon kehittämisestä, josta jakeluverkonhaltijoilla ei ole vielä kokemusta tai osaamista. Paikallista, matalajännitteistä jakeluverkkoa rakentavat verkkoyhtiöt olisi suojattava velvoitteelta rakentaa yli 110 kilovoltin verkkoa, joka ei ole teknis-taloudellisesti tarkoituksenmukaista ja rasittaisi yhtiöitä ja niiden asiakkaita kohtuuttomasti. On varmistettava yksiselitteisellä kirjauksella lainsäädännössä tai sen perusteluissa, että lainsäädäntö ei aseta jakeluverkonhaltijoille kantaverkonhaltijaa tiukempia vaatimuksia uuden suurjänniteverkon kehittämisen osalta.

Annettua esitystä on tarpeen täsmentää verkon kehittämisvelvollisuutta koskevan 19 § ja liittämismvelvollisuutta koskevan 20 § osalta.

19 § osalta erityistä huomiota vaativat seikat:

Liittymisjohdon täsmällinen määrittely on erityisen tärkeää niissä tapauksissa, joissa jonkin yksittäisen kulutuspaikan liittäminen verkkoon vaatii 400 kilovoltin liityntää. Tällaisia kohteita, kuten vetylaitoksia, on suunniteltu myös verkkoyhtiöiden alueelle, joilla on jo tällä hetkellä 110 kilovoltin suurijännitteistä jakeluverkkoa. Suurjänniteverkkotyöryhmän raportissa oikein huomautetaan, että yhdenkin 400 kilovoltin yhteyden rakentaminen ja operointi ovat merkittäviä taloudellisia rasitteita paikallisille verkkoyhtiöille.

Sen, että jakeluverkkoyhtiöllä on nykyisin suurijännitteiseksi jakeluverkoksi luokiteltua 110 kilovoltin verkkoa ei tulisi olla peruste määrittää sitä velvolliseksi kehittämään toiminta-alueellaan korkeammilla jännitteillä toimivaa verkkoa yksittäisten käyttäjien tarpeiden vuoksi. Tällaiset yksittäisen toimijan tarvitsemat yhteydet on tulkittava liityntäjohdoiksi valtakunnalliseen kantaverkkoon niiden pituudesta riippumatta. Tässä on huomioitava myös verkkoyhtiön hallinnoiman verkon koko ja kyky ottaa vastaan yksittäisten suurten kulutus- ja tuotantopaikkojen häiriötilanteita. Etenkään paikallisten suurjänniteverkkojen häiriönsietokyky ei ole läheskään kantaverkolta vaaditun tasolla.

Lainsäädännössä on tarpeen täsmentää osapuolten vastuut, roolit ja hinnoittelumallit tilanteessa, jossa alun perin useampaa liittyjää palvelevasta verkkoluvallisen verkonhaltijan verkon osasta peruuntuu tai poistetaan käytöstä yksi tai useampi liittyvä hanke siten, että jäljelle jäisi vain yksi liittyjä. Tulisi olla selvästi todettu, ettei verkkoluvallisen verkonhaltijan verkon osaa tule jälkikäteen muuttaa esimerkiksi liittymisjohdoksi.

20 § osalta erityistä huomiota vaativat seikat:

Liittämisvelvoite on yksiselitteinen silloin, kun alueella on vain yksi suurijännitteistä jakeluverkkoa kehittävä verkkoyhtiö mutta epäselvä, jos liittäjänä voisi toimia useampi verkkoyhtiö. Pitäisi myös tarkentaa liittämisvelvoitetta tilanteissa, joissa liittäjän käyttöpaikka ja kantaverkon liittymispiste ovat eri jakeluverkkoyhtiöiden alueella.

Alueellista verkkotoimijaa on erikseen suojattava yksittäisten suurjänniteyhteyksien rakentamiseen liittyvältä rasitteelta ja riskeiltä, sillä ne ovat hallituksen esityksenkin mukaan suuria rasitteita yksittäisille jakeluverkkoyhtiöille. Lukumäärältään vähäisen kulutuspaikkojen tarpeen mukaan rakennettavaan verkkoon sisältyy myös tavanomaista korkeampi riski käyttäjien poistumisesta verkon käyttäjistä ennen kuin verkon rakentamiseksi tehty investointi on katettu.

Jokaisen uuden jännitetason operointi saman verkkoyhtiön toimesta lisää myös verkon ylläpitoon liittyviä jatkuvia kustannuksia ja osaamistarvetta yhtiössä. Mikäli suurjännitteisen jakeluverkkoyhteyden aiheuttamia kustannuksia ei voida periä sitä tarvitsevilta asiakkailta, kasvaneet toimintakustannukset siirtyvät sähköverkkoyhtiön muiden asiakkaiden maksettavaksi.

Joustavat liittymät:

Pidämme erittäin perusteltuna mahdollistaa joustavien liittymissopimusten käyttämistä sekä väliaikaisina ratkaisuin nopeamman verkkoon liittämisen mahdollistamiseksi että pysyvinä ratkaisuin silloin, kun joustavalla liittymissopimuksella on mahdollista välttää verkkoinvestointien toteuttamista ja tehostaa verkon käyttöä. Näin on mahdollista saavuttaa tehokkuushyötyjä koko sähköjärjestelmän ja kaikkien verkon käyttäjien näkökulmasta. Asiakkaiden kanssa toteutetut joustoratkaisut ovat kustannustehokkaita ratkaisuja poikkeuksellisiin, erittäin harvoin toteutuviin häiriötilanteisiin varautumiseen.

Liimatainen Jarno
Oulun Energia Sähköverkko Oy